

Nr 322.

Godkänd av första kammaren den 6 juni 1923.

Godkänd av andra kammaren den 6 juni 1923.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa framställningar rörande elfte huvudtiteln, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

(Bankoutskottets utlåtanden nr 19, 31 och 41.)

Till Konungen.

A. Civila pensionsväsendet.

1:o) I en till riksdagen avlåten, den 16 februari 1923 dagtecknad proposition nr 78 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förra småskolläraryninnan Anna Sofia Svensson må av styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. tillerkännas ett årligt understöd av 600 kronor, att utgå från och med ingången av år 1923.

Med hänsyn till de i ärendet åberopade omständigheterna finner riksdagen det vara billigt, att Anna Sofia Svensson tillerkännes ett understöd från statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.; och har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition nr 78.

2:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja förra småskolläraryninnan Johanna Jonasson, född Rydberg, en årlig pension av 600 kronor från och med innevarande år under hennes återstående livstid.»

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 14 saml. Nr 322.

Såsom styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. i avgivet yttrande framhållit, har för ifrågavarande befattningshavare rätt till understöd från vederbörande pensionsanstalt en gång förelegat, ehuru den icke i tid begagnats. På grund härav och med hänsyn till de i förevarande ärende återopade omständigheterna finner riksdagen det vara billigt, att något understöd beredes Johanna Jonasson. Mot det i motionen i sådant avseende föreslagna beloppet har riksdagen icke haft något att erinra. Understödet har beviljats att utgå från nämnda pensionsanstalt.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förra småskollärarinnan Johanna Jonasson, född Rydberg, må av styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. tillerkännas ett årligt understöd av sexhundra kronor, att utgå från och med ingången av år 1923.

3:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen ville besluta att åt f. d. lärarinnan vid folkskoleseminariets i Umeå övningsskola Jenny Maria Norberg bevilja en årlig pension av 2,200 kronor att utgå från och med den 1 juli 1923 samt för ändamålet för budgetåret 1923—1924 anvisa ett anslag av 2,200 kronor.»

Såsom av verkställd utredning framgår, kan lärarinnan Norberg icke göra gällande någon laglig rätt till pension i vanlig ordning, då hon på egen begäran erhållit avsked från sin befattning före uppnående av föreskriven pensionsålder. Med hänsyn till de särskilda omständigheter, som varit förknippade med hennes avskedstagande, och i betraktande av hennes långa och väl vitsordade tjänstgöring såsom lärarinna vid en statlig läroanstalt har riksdagen emellertid i likhet med de i ärendet hörda myndigheterna funnit starka billighetsskäl tala för att något understöd av allmänna medel beredes henne i den ekonomiskt brydsamma belägenhet, vari hon till följd av sitt avskedstagande kommit. Beträffande storleken av detta understöd har riksdagen emellertid ansett någon reduktion av det i motionen föreslagna beloppet skäligen böra äga rum; och har riksdagen bestämt understödet till omkring två tredjedelar av full pension eller i avrundat tal 1,600 kronor årligen. Detta understöd har ansetts böra utgå från statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. från och med den 1 juli 1923.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förra lärarinnan vid folkskoleseminariets i Umeå övningsskola Jenny Maria Norberg må

av styrelsen för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. tillerkännas ett årligt understöd av ettusensexhundra kronor, att utgå från och med den 1 juli 1923 under hennes återstående livstid.

B. Militära pensionsväsendet.

4:o) Genom en till riksdagen avlåten, den 16 februari 1923 dagtecknad proposition nr 87 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att godkänna följande vid propositionen fogade

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av punkten 2 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst.

Härigenom förordnas, att punkten 2 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst skall erhålla följande ändrade lydelse:

2.

En var av förenämnda ämbets- och tjänstemän, vilken vid avskedstagandet stått i statens tjänst i 30 år, eller, om han är underofficer vid värvat garnisonsregemente eller fortifikationen, i 25 år, samt i övrigt till arméns pensionskassa erlagt stadgad pensionsavgift och är till pension ur kassan berättigad, äger att efter erhållet avsked undfå fyllnads-pension, beräknad enligt punkten 1 här ovan, om tillika följande levnads-år äro uppnådda, nämligen av:

a) generaler av alla grader, generalfältläkaren, generalintendenten, inspektören för kavalleriet, kommandanten i Boden, militärbefälhavaren å Gottland, krigsarkivarien, förrådsvaktmästare samt vaktmästare vid militära ämbetsverk och staber 65 år;

b) regements- och sekundchefer ävensom övriga chefer för särskilt för sig bestående militära kårer, överstar vid generalstaberna, fortifikationen och intendenturkåren, överfältläkaren, chefen för krigshögskolan,

chefen för artilleri- och ingenjörhögskolan, chefen för krigsskolan, professorn vid generalstaben, överstelöjtnanter och majorer vid intendenturkåren, fältläkare, överfältveterinären, fälttygmästaren, styresmän för artilleriets fabriker, tygmästare, regementsläkare, byråassistenten å arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses fältläkarbyrå, överläkaren med regementsläkares lön vid garnisonssjukhuset i Stockholm, fältveterinärer, regementsveterinärer, byråassistenten å arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses fältveterinärbyrå, tygingenjörer, fabriksingenjörer, tygförvaltare, fabriksförvaltare, kassörer och förrådsförvaltare vid fortifikationen, förvaltare vid intendenturkåren, fanjunkare vid krigsskolan, tygunderofficerare, öververkmästare, verkmästare, besiktningsrustmästare, tygverkmästare, departementsskrivare, poliskommissarien vid fästningspolisen i i Boden samt överkonstaplar och konstaplar vid fästningspolisen i Boden och å Karlsborg, tygskrivare, fabriksskrivare, tyghantverkare, fortmaskinister, gevärsbantverkare och hantverkare vid trängen 60 år;

c) övriga i mom. b) ej upptagna regementsofficerare, chefen för artilleristaben, kaptener vid intendenturkåren, bataljonsläkare, assistenten å arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses fältläkarbyrå, överläkaren med bataljonsläkares lön vid garnisonssjukhuset i Stockholm samt bataljonsveterinärer 55 år;

d) officerare av kompaniofficers grad med undantag av kaptener vid intendenturkåren, underofficerare med undantag av fanjunkare vid krigsskolan, förvaltare vid intendenturkåren och tygunderofficerare även som musikpersonal 50 år.

Såsom föredragande departementschefen erinrat, hava inspektören för kavalleriet och kommandanten i Boden vid den nya löneregleringen för den militära personalen tillika med militärbefälhavaren på Gottland placerats i en särskild lönegrad mellan överste- och generalsgraderna, varjämte nämnda tre befattningar med avseende å pensionsförmånernas storlek numera bilda en grupp för sig. Dessa omständigheter utgöra även enligt riksdagens mening starka skäl för att jämväl i fråga om pensionsåldern likställa kavalleriinspektören och kommandanten i Boden med militärbefälhavaren på Gottland, vars pensionsålder redan nu är bestämd till 65 år. De betänkligheter ur militär synpunkt, som av chefen för generalstaben i avgivet yttrande uttalats mot detta förslag, synas med hänsyn till vad generalstabschefen jämväl anfört rörande ifrågavarande befattningars karaktär av genomgångsplatser för officerare, lämpliga att befordras till arméfördelningschefer, icke vara av den betydelse, att förslaget av denna anledning bör förkastas. På grund härav och då, enligt vad departementschefen anfört, ett beslut redan innevarande år i före-

varande ärende kan få praktisk betydelse för besättandet av en utav beställningarna i fråga, har riksdagen icke ansett sig böra motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Under återopande av det anförda och med hänvisning i övrigt till innehållet i propositionen får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition nr 87.

5:o) I en till riksdagen avlåten, den 2 mars 1923 dagtecknad proposition nr 92 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre verkmästarna å månadslönarstat vid flottans varv i Karlskrona Alfred Julius Blixtberg, Carl Julius Olson och Måns Holgersson samt verkmästarna å sådan stat vid samma varv John Lundh, Gustaf Wilhelm Åström och Carl Johan Larsson må, Blixtberg från och med den 1 maj 1922, Olson från och med den 1 september samma år och Holgersson från och med den 1 januari 1923 samt envar av de övriga från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring med ett belopp av 1,155 kronor 60 öre för år räknat, att utgå från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen och i samma ordning som fyllnadspension.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, som står i överensstämmelse med grunder, vilka förut tillämpats i åtskilliga liknande fall, har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

6:o) I en till riksdagen avlåten, den 9 mars 1923 dagtecknad proposition nr 148 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre båtsmannen vid Södermanlands 1:a kompani Johan Alfred Ponthan Glantsberg må tilldelas pension, såsom hade han tjänat kronan tjugo år från tjugo års ålder.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts proposition, har bifallit densamma.

7:o) I en till riksdagen avlåten, den 9 mars 1923 dagtecknad proposition nr 101 har Eder Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre överkonstapeln vid flottans poliskår August Jacobsson Forssberg och överkonstapeln vid samma kår Frans Karlsson Sandin må, Forss-

berg från och med den 1 december 1922 och Sandin från och med dagen näst efter den, varunder han efter uppnådd åldersgräns avgår från sin beställning, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring, Forssberg med 810 kronor och Sandin med 910 kronor för år räknat, att utgå från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen, och i samma ordning som fyllnadspension.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

8:o) I en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1923 dagtecknad proposition nr 214 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att vardera av verkmästaren å månadslönarstat vid flottans varv i Stockholm Erik Ferdinand Jonsson och mästaren å sådan stat vid samma varv Otto Alexander Johansson må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid uppbära årlig pensionsförbättring, Jonsson med 1,155 kronor 60 öre och Johansson med 910 kronor, att utgå från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen, och i samma ordning som fyllnadspension.

Riksdagen har ej funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

9:o) I en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1923 dagtecknad proposition nr 219 har Eders Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att löjtnanten i kustartilleriets reserv Axel Simon Edström må från och med den 1 december 1922 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 1,380 kronor för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen.

Under erinran om tidigare av riksdagen fattade beslut i liknande fall får riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

10:o) I en till riksdagen avlåten, den 20 mars 1923 dagtecknad proposition nr 220 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att till furiren N. L. Strömblads änka Frida Strömblad, född Jönsson, och makarnas minderåriga barn må — utan hinder därav, att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrivits i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, sådant detta författningsrum ursprungligen lydde — från beväringmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas de livräntor, vartill de enligt grunderna för nämnda förordning kunna anses berättigade.

Under erinran att riksdagen tidigare i åtskilliga fall medgivit, att ersättning enligt förordningen den 18 juni 1909 må utgå utan hinder av däri meddelade preskriptionsbestämmelser, får riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

11:o) I en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1923 dagtecknad proposition nr 223 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att flaggkvartermannen i marinen Anders Gustaf Sjöqvist må från och med dagen näst efter den, då han erhållit avsked, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring med ett belopp av 1,310 kronor för år räknat, att utgå från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid armén, och i samma ordning som fyllnadspension.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

12:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att från och med år 1923 tilldela förre korpralen Johan August Öster den pension han skulle varit berättigad till, därest han stått kvar i tjänsten i fulla 20 år.»

Såsom av verkställd utredning framgår, är Öster icke berättigad att komma i åtnjutande av något underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, då han icke varit i krigstjänst mer än omkring 19 år 4 månader. Riksdagen har emellertid i vissa fall i fråga om såväl båtsmän som indelta soldater, vilka icke tjänat därför föreskriven tid, förklarar berörda omständighet icke utgöra hinder för dem att komma i åtnjutande av pension. Enligt riksdagens mening föreligga i detta fall

sådana ömmande omständigheter, att det måste anses vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att ifrågavarande korpral tillerkännes underhåll, som om han tjänat därför föreskriven tid.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre korpralen vid Upplands regemente Johan August Öster må från och med den 1 januari 1923 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll efter samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

C. Allmänna indragningsstaten.

I. Ang. försvarsdepartementet.

13:o) I en till riksdagen avlåten, den 9 mars 1923 dagtecknad proposition nr 128 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o och 2:o hemställt.

a) Under punkt 1:o har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att indelte soldaten vid Södermanlands regemente nr 133 Fredrik Wilhelm Axelsson Duwähl må, räknat från och med den 1 januari 1920, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 450 kronor.

Ehuru Duwähl, såsom av propositionen framgår, fortfarande kvarstår i tjänst vid Södermanlands regemente, har riksdagen likväl med hänsyn till vad i ärendet anförts funnit sig böra medgiva, att understöd beviljas honom från och med den 1 januari 1920. Riksdagen, som ej heller i övrigt haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får sålunda anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

b) I punkt 2:o har hemställts, att riksdagen må medgiva, att förre indelte furiren vid Jönköpings regemente Carl Johan Robert Sandahl må från och med den 1 januari 1922 å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension å 100 kronor.

Under hänvisning till den i propositionen förebragta utredningen får riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl.

Maj:ts förslag, anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

14:o) I en till riksdagen avlåten proposition nr 149 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet för den 16 mars 1923, föreslagit riksdagen medgiva, att ritaren vid ingenjördepartementet vid flottans varv i Karlskrona Gustaf Adolf Danielsson må från och med dagen näst efter den, då han entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,700 kronor.

Med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet anförts har riksdagen ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag, och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 149.

15:o) I en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1923 dagtecknad proposition nr 150 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre daglönaren vid flottans varv i Stockholm-Karl Gustaf Hultberg må från och med den 25 februari 1923 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 450 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och har sålunda bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

16:o) I en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1923 dagtecknad proposition nr 151 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att till Ida Brita Thorells i Bergsjö den 26 september 1920 födde son Per Einar må från och med den 1 januari 1922, intill dess han uppnått femton års ålder, från allmänna indragningsstaten utbetalas understöd med belopp, som skulle hava tillkommit honom, därest förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, varit tillämplig på honom såsom son till avlidne Viktor Olsson, dock utan rätt för honom att å sagda understöd åtnjuta dyrtids- eller pensionstillägg.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

17:o) I en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1923 dagtecknad proposition nr 152 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propo-

sitionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. reservlöjtnanten i flottans reserv Alexander Thore må från och med den 1 januari 1922 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att densamma jämte den pension, som må tillkomma honom från ränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Stockholm, uppgår till sammanlagt 300 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågakvarande proposition.

18:o) I en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1923 dagtecknad proposition nr 224 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre arbetaren vid Bodens fästningsbyggnad Otto Bergman må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågakvarande proposition.

19:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »det riksdagen må medgiva, att avlidne daglönaren å flottans varv i Karlskrona Karl Oskar Jonassons änka, Gärda Matilda Jonasson, född Andersson, må från och med år 1923 under sin återstående livstid, så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förbliver, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 200 kronor».

På grund av vad i ärendet förekommit och då, enligt vad läkarbetyg utvisar, Jonassons tjänstgöring med stor sannolikhet kan antagas hava bidragit till den sjukdom, vari han avlidit, har riksdagen funnit det vara billigt, att ett årligt understöd av allmänna medel tilldelas Jonassons änka. Mot det belopp, som i sådant avseende föreslagits i motionen, har riksdagen icke haft något att erinra. Understödet har beviljats å allmänna indragningsstaten att utgå från med den 1 januari 1923.

Riksdagen har alltså, med bifall till förevarande motion, medgivit, att avlidne daglönaren å flottans varv i Karlskrona Karl Oskar Jonassons änka, Gärda Matilda Jonasson, född Andersson, må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av tvåhundra kronor.

20:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »det riksdagen ville medgiva, att avlidne underofficerskorpralen vid 1. Ekonomi-

komp. nr 202 Edins änka, Elina Christina Edin, född Mårtensson, må så länge hon befinner sig i sitt änkestånd från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd till samma belopp som gratialet till änka efter underofficer av 3. graden.»

Såsom den i ärendet förebragta utredningen giver vid handen, äro änkan Edin och hennes minderåriga barn icke på grund av mannens sjukdom och död berättigade till någon ersättning enligt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring. Med hänsyn till i ärendet åberopade ömmande omständigheter finner riksdagen emellertid billigt, att ett årligt understöd av allmänna medel tillerkännes änkan Edin. Det av statskontoret i avgivet yttrande i sådant avseende föreslagna beloppet, 350 kronor, synes riksdagen vara skäligt. Understödet har beviljats å allmänna indragningsstaten att utgå från och med den 1 januari 1923.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion, medgivit, att avlidne underofficerskorpralen Ossian Edvard Edins änka Elina Christina Edin, född Mårtensson, må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av trehundrafemtio kronor.

21:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts »att riksdagen måtte bevilja förrådsarbetaren Anders Gustaf Östman ett årligt understöd av 600 kronor att utgå fr. o. m. innevarande år.»

Då Östman, på sätt utredningen i ärendet giver vid handen, under sammanlagt omkring 27 år arbetat i statens tjänst och på grund av kroppsskada måst entledigas från sin anställning, har riksdagen funnit sig böra medgiva, att understöd från allmänna indragningsstaten beviljas honom med det i motionen föreslagna beloppet. Understödet har, såsom i motionen föreslagits, bestämts att utgå från och med den 1 januari 1923.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, medgivit, att förre förrådsarbetaren vid arméns intendenturförråd å Karlsborg Anders Gustaf Östman må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av sexhundra kronor.

II. Ang. socialdepartementet.

22:o) I en till riksdagen avlåten, den 9 mars 1923 dagtecknad proposition nr 129 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—7:o hemställt.

a) I punkt 1:o av sagda proposition har hemställts, att riksdagen må medgiva, att läkaren vid Malmö asyl Axel Bjerkéns änka Ida Augusta Charlotta Bjerkén, född Geijer, samt makarnas son Sven Erik Reinhold och dotter Hildur Anna Margareta må, räknat från och med den 1 januari 1923, å allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan med 900 kronor, så länge hon förbliver änka, samt barnen vardera med 200 kronor till och med det år, varunder vederbörande uppnår 18 års ålder.

Då den befattning såsom läkare vid Malmö asyl, vilken innehafts av Bjerkén, sedan år 1883 icke varit uppförd på ordinarie stat och Bjerkén på grund härav saknat möjlighet att bereda sina efterlevande rätt till pension, finner riksdagen det vara billigt, att understöd av allmänna medel beredas hans efterlämnade änka och minderåriga barn. Eders Kungl. Maj:ts förslag i detta avseende har icke givit riksdagen anledning till erinran; och får riksdagen sålunda anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

b) Under punkt 2:o har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att förre sysslomannen vid Härnösands hospital Carl Gustaf Beijboms änka, Maria Laurentia Beijbom, född Sellström, må, räknat från och med den 1 december 1922, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 600 kronor.

Under erinran om riksdagens tidigare fattade beslut i liknande fall får riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

c) I punkt 3:o har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att extra skrivbiträdet vid Uppsala hospital och asyl Gustaf Mauritz Thillquist må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas

från sin anställning vid nämnda hospital och asyl, dock tidigast från och med den 1 juli 1923, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta ett årligt understöd av 500 kronor.

Ehuru Thillquist, såsom av propositionen framgår, vid tillträddandet av sin befattning vid Uppsala hospital och asyl redan överskridit 50 års ålder, har riksdagen likväl med hänsyn till hans jämförelsevis långa tjänstetid och övriga i ärendet åberopade omständigheter icke velat motsätta sig, att ett årligt understöd beviljas honom till det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet. Riksdagen har förty bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

d) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom under punkt 4:o framställda förslag har riksdagen medgivit, att förste maskinisten vid Kristinehamns hospital Frans Oskar Rydén's änka Lovisa Rydén, född Andersson, må, räknat från och med den 1 februari 1922, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten åtnjuta ett årligt understöd av trehundrafemtio kronor.

e) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 5:o gjorda framställning har riksdagen medgivit, att eldaren vid Uppsala hospital och asyl Karl Fredrik Fredrikssons änka Johanna Charlotta Fredriksson, född Andersson, må, räknat från och med den 1 april 1922, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten åtnjuta ett årligt understöd av trehundrafemtio kronor.

f) Under punkt 6:o har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att änkan Anna Charlotta Hjerm, född Jonsdotter, må — under förutsättning att hon icke i anledning av sin dotter, köksbiträdet vid Nyköpings hospital Emilia Charlotta Hjerms död erhåller livränta i enlighet med bestämmelserna i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete — från och med den 1 januari 1923, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 150 kronor.

Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, har änkan Hjerm hos försäkringsrådet anfört besvär över riksförsäkringsanstaltens i propositionen omförmälda beslut, varigenom hon förklarats icke vara enligt olycksfallsförsäkringslagen berättigad till livränta i anledning av dotterns död; och har rådet genom beslut den 6 sistlidna april ej funnit skäl göra ändring i anstaltens beslut. Änkan Hjerm kan således icke erhålla någon livränta enligt nyssnämnda lag. Vid sådant för-

hållande anser sig riksdagen böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag om understöd till änkan Hjerm från allmänna indragningsstaten.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen medgivit, att änkan Anna Charlotta Hjerm, född Jonsdotter, må från och med den 1 januari 1923, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av etthundrafemtio kronor.

g) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 7:o framställda förslag och med åberopande av beslut, som tidigare av riksdagen fattats i liknande fall, får riksdagen anmäla, att riksdagen medgivit, att polisuppsyningsmannen Sven Ekblom må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning såsom polisuppsyningsman i Sävsjö municipalsamhälle, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension, uppgående jämte honom tillkommande underhåll och korpralstillägg från Vadstena krigsmanshuskassa till femhundra kronor, under villkor att pension till nämnda belopp utgår från Sävsjö municipalsamhälle.

23:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att snickaren N. Nelin vid Malmö asyl måtte tilldelas ett årligt understöd, räknat från den 1 januari 1923, till ett belopp lika med vad han skulle uppburit, om han varit berättigad till pension efter § 25 av hospitalsstadgan.»

Såsom av verkställd utredning framgår, har Nelin visserligen icke i egentlig mening varit anställd vid Malmö asyl, varför han ej heller är berättigad till pension enligt § 25 § sinnessjukstadgan. Då han emellertid under 32 år utfört snickeriarbeten samt liknande göromål vid anstalten och ifrågavarande arbeten synas hava utgjort hans huvudsakliga sysselsättning, har riksdagen funnit det vara billigt, att något understöd av allmänna medel tillerkännes honom under hans återstående livstid. Detta understöd har med hänsyn till storleken av de pensionsbelopp, som i allmänhet pläga efter lika lång tjänstgöring tilldelas i statens tjänst anställda arbetare i liknande ställning, ansetts skäligen böra bestämmas till 600 kronor årligen, att från och med den 1 januari 1923 utgå å allmänna indragningsstaten.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre snickaren vid Malmö asyl N. Nelin må från och med 1 januari 1923 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av sexhundra kronor.

III. Ang. ecklesiastikdepartementet.

24:o) I en till riksdagen avlåten, den 26 mars 1923 dagtecknad proposition nr 165 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Luleå Johan Jakob Nordströms änka Katarina Nordström må från och med den 1 november 1922 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 300 kronor.

Med hänsyn till änkan Nordströms höga ålder och då hon under lång tid biträtt sin man vid skötandet av dennes befattning, har riksdagen ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag och får sålunda anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågakarande proposition.

25:o) I en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1923 dagtecknad proposition nr 184 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förste vaktmästaren och portvakten vid högre latinläroverket å Norrmalm i Stockholm J. A. Lindqvist må från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från hans innehavande befattning äger rum, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,100 kronor.

Riksdagen har anslutit sig till Eders Kungl. Maj:ts förslag och har förty bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

IV. Ang. jordbruksdepartementet.

26:o) I en till riksdagen avlåten, den 10 mars 1923 dagtecknad proposition nr 146 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—6:o hemställt.

a) I punkt 1:o av nämnda proposition har hemställts, att riks-

dagen må medgiva, att stadsbudet och postföraren vid lantbruksinstitutet vid Ultuna Johan Alfred Lundins änka Emilia Lundin, född Pettersson, må, räknat från och med den 1 juli 1922, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

b) I punkt 2:o har hemställts, att riksdagen må medgiva, att förvaltaren vid Ultuna egendom och föreståndaren för lantbruksskolan vid Ultuna Waldemar Melin må från och med månaden näst efter den, varunder han efter uppnådd ålder av 65 år kommer att avgå från sin anställning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 4,800 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning av riksdagen bifallits.

c) Under punkt 3:o har hemställts, att riksdagen må medgiva, att städerskan vid trädgårdsskolan vid Alnarp Hanna Mattisson må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning vid skolan, dock tidigast från och med den 1 juli 1923 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor.

Då Mattisson under en tid av endast 17 år haft anställning vid ifrågavarande undervisningsanstalt, synes det kunna ifrågasättas, huruvida pension av statsmedel borde tillerkännas henne. Med hänsyn till hennes ålder 65 år och i betraktande av att 1922 års riksdag i ett liknande fall beviljat pension till samma belopp som det här ifrågasatta, har riksdagen emellertid icke velat motsätta sig bifall till framställningen. Riksdagen får således anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning av riksdagen bifallits.

d) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom under punkt 4:o framställda förslag har riksdagen medgivit, att fodermarsken Abel Ask må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning vid veterinärinrättningen i Skara, dock tidigast från och med den 1 juli 1923, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av ettusen kronor.

e) Under punkt 5:o har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att före detta domänintendenten, majoren i armén Carl Mathias Åhlund må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid åtnjuta, utöver till honom utgående officerspension 2,720 kronor, pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 670 kronor årligen.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

f) Under punkt 6:o har hemställts, att riksdagen må medgiva, att de understöd, som genom särskilda beslut åren 1902, 1911 och 1914 tillerkänts envar av förra stallbetjänterna vid Flyinge hingstdepå Jöns Jönsson Roskvist, Per Kristensson Bergkvist och Nils Larsson Ekberg, må från och med den 1 juli 1923 med oförändrade belopp utgå från allmänna indragningsstaten.

Förevarande framställning avser, att de understöd å respektive 200, 300 och 300 kronor årligen, som av Eders Kungl. Maj:t genom särskilda beslut ovannämnda år tillerkänts ifrågavarande personer att utgå av hingstdepåns medel, skulle från och med den 1 nästkommande juli ersättas med understöd till samma belopp å allmänna indragningsstaten, varigenom pensionstillägg enligt därför gällande grunder komme att utgå å understödsbeloppen. Riksdagen, som icke haft något att erinra häremot, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning av riksdagen bifallits.

V. Ang. handelsdepartementet.

27:o) I en till riksdagen den 16 mars 1923 avlåten proposition nr 147 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre navigationsskoleföreståndaren Ivar Adolf Hjalmar Wilhelm Bolins änka Ida Graziella Elisabet Bolin, född Wistrand, må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av sexhundra kronor.

Med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet anförts, har riksdagen ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Stockholm den 6 juni 1923.

Med undersåtlig vördnad.